

N:o 9.

Ank. till Riksd. Kansli den 24 Mars 1875, kl. 7 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående ändring i Strafflagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.

Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga proposition, hvilken blifvit af begge Kamrarne till Lag-Utskottet remitterad, är af denna lydelse:

»Sedan Riksdagen i skrifvelse den 20 Maj 1874 anmält, att den för sin del beslutat en författning om förändrad lydelse af 1, 2 och 16 §§ i 20 kapitlet samt 2, 3, 4, 5, 6 och 7 §§ i 24 kapitlet strafflagen, har Kongl. Maj:t, på skäl som uti särskild skrifvelse blifvit Riksdagen meddelade, förklarar berörda författningsförslag icke kunna af Kongl. Maj:t bifallas; men då Riksdagens omförmälda beslut synes ådagalägga, att tiden är inne för en länge ifrågasatt och påyrkad lagförändring i det af Riksdagen angifna hufvudsyftet med dess förslag, eller att skogsåverkan, då den är af svårare art, men icke eljest, förklaras vara tjufnad, vill Kongl. Maj:t, efter att hafva inhemtat Statsrådets och Högsta Domstolens i bilagda protokoll intagna yttrande i ämnet, härmed enligt 87 § Regeringsformen framställa till Riksdagens antagande följande förslag till förordning:

»Häri genom förordnas, att 1, 2 och 16 §§ i 20 kapitlet samt 3 och 4 §§ i 24 kapitlet strafflagen skola erhålla följande förändrade lydelse:

20 KAPITLET.

§ 1. Hvar, som stjal gods eller penningar öfver femton riksdaler, dömes, för stöld, till straffarbete i högst sex månader, der ej annorledes här nedan stadgadt är.

Bih. till Riksd. Prot. 1875. 7 Saml. 10 Häft.

Går värdet ej öfver femton riksdaler, och är gerningen ej utmärkt med sådan omständighet, att den ändock, efter ty i 7, 10 eller 12 § sägs, för stöld anses skall, då kallas den snatteri; och vare straffet derå böter, högst ett hundra riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.

§ 2. Den, som å skog eller mark, deri han ej eger del eller den han ej innehafver eller eger rätt att nyttja, olofligen fäller träd, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillegna, eller, i sådant uppsåt, olofligen tager, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf, bast, ollon eller nötter; varde, ändå att han det icke bortfört, straffad såsom för stöld, der värdet går öfver femton riksdaler. Går det ej öfver femton riksdaler, vare lag, som i 24 kapitlet sägs.

§ 16. Den, som, med vetskap om den olofliga åtkomsten, emottagit, dolt, köpt eller föryttrat något af hvad stulet är, eller besörjt omarbetning eller förändring deraf, skall med afseende å värdet af det, hvarmed han dylik brottslig befattning tagit, straffas för stöld eller snatteri efter 1 §; vare ock lag som i 10 eller 11 § sägs, der han förut stöld, snatteri, inbrott, rån eller försök dertill begått.

Ej må hvad nu stadgadt är tillämpas för delaktighet i brott efter 2 §, då värdet af det, hvarmed brottslig befattning tagits, ej går öfver femton riksdaler.

24 KAPITLET.

§ 3. Fäller, syrer eller bläcker man olofligen träd å annans skog eller mark, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillegna, eller tager olofligen der växande gräs, torf eller, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf, bast, ollon eller nötter; varde, ehvad han det bortfört eller ej, straffad för åverkan, der ej efter 20 kapitlet gerningen skall annorledes anses; och vare straffet böter, högst ett tusen riksdaler, eller fängelse i högst sex månader. Äro omständigheterna synnerligen försvärande: då må till straffarbete i högst ett år dömas.

§ 4. Tager man olofligen vindfalle eller annat sådant, som ej till bruk upphugget eller beredt är: straffes med böter eller fängelse i högst sex månader.»

På den ståndpunkt af samhällsutvecklingen, då den ojemförligt största arealen utgjordes af skogsmark, hvars afrödjande var första steget till odling, uppkom i nästan alla länder, i följd af den rikliga tillgången på skogsalster, lätteligen föreställningen om skogarne såsom en gemensam egendom, derifrån hvar och en egde att till nödortft hemta

virke. Vid tilltagande kultur kommo väl skogarne under enskild eganderätt, men det oaktadt blef oloflig afverkning af skogseffekter, i anseende till dessas obetydliga värde, icke betraktad såsom ett ingrepp i eganderätten, utan såsom ett obehörigt intrång i nyttjanderätten till fastighet: åverkan. Ur denna synpunkt blefvo bestämmelserna om ansvar för skogsåverkan i 10 Kap. Byggningsbalken af 1734 års lag intagna i sammanhang med föreskrifterna om nyttjanderätten till samfärd skog samt, i afseende på straffet för dylik åverkan, stadgadt, att den, som gjorde sig dertill skyldig, skulle böta dubbelt mot den delegare i samfärd skog, som sin nyttjanderätt dertill missbrukade. Då med stigande kultur skogsarealen blef mindre vidsträckt och med tillökning af folk-mängden förbrukningen af skogsalster tillväxte, gjorde sig emellertid snart nog behovet af lagens verksammare skydd mot skogsåverkan kämbart och föranledde uti straffbestämmelserna därför tid efter annan skärpningar uti de stadganden, som härutinnan innefattas i, bland andra författningar, Kongl. förordningarne om skogarne i riket den 10 December 1793 och den 1 Augusti 1805 samt Kongl. förordningen den 18 December 1823.

I samma mån, som denna lagstiftning visade sig till sina verkningar otillfredsställande och man derjemte kom till allt större insigt om skogens värde, började äfven den uppfattning vinna insteg, att tillgrepp af skogsalster vore till sin natur ett våld mot eganderätten och följaktligen borde såsom tjufnadsbrott anses och bestraffas. Fråga om införande i lagstiftningen af denna grundsats väcktes redan inom lagkomitéen, som uti motiven till 27 Kap. af sitt år 1832 afgifna förslag till straffbalk anför, att olofligt ingrepp i annans nyttjanderätt till fast egendom, i ändamål att dermed bereda sig sjelf nytta, förekomme i lagen under benämning af *åverkan*. Så kallades äfven i vissa fall sjelfva tillgreppet af något, som till egendomen hörde, när det skedde i afsigt att sig det tillägna. I senare tider vore väl föreslaget, att åverkan å skog skulle bestraffas lika med stöld; men lagstiftningen hade funnit betänkligt att tillämpa straff för tjufnad å handlingar, som, efter det hos menigheten allmänt rådande begrepp, icke vore nesliga, och hvilka så ofta inträffade, att, åtminstone till en början, allt för många förbrytare skulle komma att stämplas med en vanheder, hvars följder blefve i alla afseenden menliga. Komitéen hade ej heller ansett rådligt att bedöma åverkansmål efter en med allmänna tänkesättet ännu stridande åsigt.

Vid den granskning af lagförslaget, hvilken i Juni månad 1844 fulländades, stannade deremot pluraliteten af lagberedningens då

varande ledamöter vid det förslag, att gröfre arter af åverkan borde lika med stöld anses och straffas. Men, sedan tre nya ledamöter i beredningen inträdt, förändrades pluraliteten så, att, enligt det i November 1844 afgifna förslaget, skogsåverkan i intet fall hänfördes till tjufnadsbrott, hvaremot tillgrepp af växande fruktträd eller träd, som vore till prydnad planteradt, skulle anses såsom kvalificeradt tjufnadsbrott.

Den förra pluralitetens mening omfattades fortfarande af tre ledamöter, hvilka till stöd därför framhöll, bland annat, det förhållande, att i brödrariket Norge, åtminstone allt sedan 1680-talet, då Christian den femtes lagbok utfärdades, skogsåverkan kunnat straffas såsom stöld.

Ur de motiv, som en bland beredningens ledamöter anförde såsom stöd för sin från pluralitetens afvikande mening, tillåter sig Utskottet anföra följande: »Under de förhållanden, som i en förfluten tid måste förutsättas, då skogarne knappast voro tagna i enskild besittning och deras effekter egde ringa värde, har i lagstiftningen kunnat antagas en viss ofullständig eganderätt till växande vilda träd, och dessas fredlysning mot tillgrepp derföre stadgas mindre sträng, än lagen till fredande af annan egendom. Om nu en sådan lagstiftning, hvilken icke låter förena sig med en framskriden bildnings mera bestämda rättsbegrepp, ej dess mindre alltför länge bestått, under det bildningen fortgått och andra förhållanden uppkommit, hvarigenom eganderätten till skog blifvit lika fullkomlig och nödvändig med all annan eganderätt; så följer häraf endast, att lagens förändrande nu är desto mer af nöden, ju mera ett alltför långvarigt fördröjande af en sådan ändring kan hafva framkallat förhållanden, som försvåra dess verkställande. Ty lättare skulle den tvifvelsutän försiggått, om den längesedan blifvit företagen, under det skogsbristen, i förhållande till folkmängden, ännu var mindre i de orter, som för närvarande deraf besväras. Denna brist skulle troligen, i detta fall, ej heller nu varit så stor, som den är, och straffen för skogshygge blifvit i samma mån sällsyntare, som de varit allvarsamare och svarande mot brottens natur. Det kan säkerligen ej vara annat, än lagens slapphet, som förledt så många att blifva förbrytare; och det är dessa, som genom lagens kraft måste ledsna att trotsa den, icke lagstiftaren, som af deras mängd skall låta afskräcka sig från utkrävande af rättvisans fordran.»

Vid 1853—1854 årens riksdag väcktes, genom flera motioner, förslag i syfte, att skogsåverkan borde såsom stöld straffas; och blef, till följd af Ridderskapets och Adeln samt Borgare- och Bondeståndens bifall till Lag-Utskottets i ämnet afgifna betänkande, en underdånig skrifvelse den 30 November 1854 afläten, hvarigenom, med tillkänna-

gifvande att, efter Rikets Ständers åsigt, skogsåverkan eller tillgrepp af växande träd borde såsom tjufnad anses och bestraffas, Rikets Ständer anhöllo, det Kongl. Maj:t måtte täckas i nåder låta utarbета och för nästkommande Ständer framlägga förslag ej mindre till en lag i sådan syftning, än äfven till de flera förändringar, som med anledning deraf blefve nödiga i lag och författningar.

Den år 1855 nådigst tillsatta skogskomité, hvilken fick omförmälda underdåniga skrifvelse till sig öfverlemnad med befallning att i sammanhang med dess öfriga arbeten taga densammas innehåll i öfvervägande, fann ock, hufvudsakligen på enahanda skäl, som blifvit af Rikets Ständer anförda, frågan, huruvida fällning och tillgrepp af annans skog skulle betraktas såsom tjufnad, icke från vetenskaplig synpunkt kunna besvaras annorlunda än jakande, äfvensom att tiden för genomförande af den ifrågasatta lagförändringen vore inne. I öfverensstämmelse härmed finnas i komiténs förslag till förordning om skogarne i riket äfven i ämnet affattade lagbestämmelser, enligt hvilka olofligt fällande af växande träd på annans mark skulle bestraffas såsom stöld eller snatteri.

Detta förslag läser icke föranledt annan omedelbar åtgärd från Kongl. Maj:ts sida, än att Kongl. Maj:t i nådig skrifvelse den 30 Maj 1857 till Rikets Ständer, med öfverlemnande af komiténs betänkande, uttryckt den åsigt, bland annat, att förhöjda och i viss mån förändrade ansvarsbestämmelser för tillgrepp och åverkan å skog vore erforderliga; emot hvilken åsigt Rikets Ständer i underdånig skrifvelse den 16 Februari 1858 förklarade sig icke hafva något att erinra.

Det af Kongl. Maj:t med nådig proposition till Rikets Ständer vid 1862—1863 årens riksdag öfverlemnade förslag till ny strafflag var, i 24 Kap. om åverkan m. m., uppgjort i hufvudsaklig öfverensstämmelse med lagberedningens ofvan omförmälda, i November 1844 afgifna förslag, enligt hvilket åverkan så väl af växande träd som af vindfällan och annat sådant skulle straffas med böter i förhållande till värdet af det åverkade, eller, då åverkan skedde tredje gången eller oftare, med fängelse i högst sex månader. Dock var i Kongl. Maj:ts förslag fängelsestraffet utbytt emot straffarbete i högst sex månader, jemte förlust af medborgerligt förtroende under viss tid.

Lag-Utskottets betänkande i anledning af dels nämnda nådiga proposition, dels ock enskilda motioner rörande brottmålslagstiftningen, och deribland en inom Bondeståndet afgifven motion, hvari yrkades, »att all åverkan å skog måtte, allt efter det tillgripnas värde, anses såsom stöld eller snatteri», innehåller, förutom annat, att Utskottet

funnit sig icke kunna förorda sistberörda förslag, hvarigenom begreppet stöld skulle erhålla den, enligt Utskottets förmenande, för vår lagstiftning dittills främmande betydelse, att afse icke allenast lös egendom, utan äfven sådana adpentinenser till fast egendom, hvarå meniskt arbete ej blifvit nedlagdt, utan som genom naturens egen åtgärd framalstrats. Men äfven om grundsatsen, att tillgrepp af skog vore till sin natur tjufnad, i teoretiskt hänseende antoges för riktig, så vore det icke desto mindre, enligt Utskottets mening, betänkligt att, såsom lagkomitén uttryckt sig, tillämpa straff för tjufnad å handlingar, som, efter det hos menigheten rådande begrepp, icke vore nesliga. Deremot ansåge Utskottet det vara af synnerlig vikt, att straffet för ifrågavarande slags brott betydligt skärptes; och hade Utskottet funnit de i förslaget förekommande straffbestämmelser icke i detta afseende tillfyllestgörande. Derföre skulle, enligt Lag-Utskottets förslag, för skogsåverkan, redan då den föröfvades första gången, kunna ådömas ända till två års fängelse, eller, då omständigheterna vore synnerligen försvårade, straffarbete i högst ett år. Härifrån undantog Utskottet tillgrepp af vindfällen och annat sådant samt föreslog, med afseende å det mindre vådliga i en sådan förbrytelse, att straffet derför måtte stanna vid böter, högst etthundra riksdaler. Och då vid bibehållandet af skilnaden emellan stöld och åverkan man utgått från den grund, att det allmänna åskådningssättet icke ansåge åverkan för hvad man benämner nesligt brott, kunde Utskottet icke finna det annat än inkonsequent, att åverkansbrott skulle, på sätt Kongl. Maj:ts förslag innehölle, kunna medföra förlust af medborgerligt förtroende; hvarföre Utskottet föreslog, att stadgandet härom måtte uteslutas.

Denna fråga blef till Utskottet återremitterad af samtliga Stånden, af hvilka Ridderskapet och Adeln ansåg, att för skogsåverkan borde kunna ådömas böter till förhöjdt belopp af ända till ett tusen riksdaler, men frihetsstraff till allenast fängelse i högst sex månader; Presteståndet yrkade, att sådan åverkan måtte, allt efter värdet, såsom stöld eller snatteri bedömas; Borgareståndet förklarade, att högsta straffet för åverkan borde vara fängelse i två år; och Bondeståndet äskade en redaktionsförändring af föreslagna lagbudet i ämnet. Och härefter erhöi 3 § i 24 Kap. strafflagen sin nuvarande lydelse.

Vid 1868 års riksdag kom, genom enskilda motioner, skogskomiténs här förut nämnda förslag under pröfning. I det betänkande Lag-Utskottet då afgaf i frågan, hemställde Utskottet, på anförda skäl, att motionerna måtte lemnas utan afseende; och blef denna hemställan af Riksdagen bifallen.

Den år 1868 i nåder tillsatta komité, hvars uppdrag afsåg ensamt skogsförhållandena i Norrland, har i sitt underdåniga förslag till skogsordning för Norrland bibehållit oförändrade den nu gällande lagens straffbestämmelser för skogsåverkan. Dock har komitén i motiven till nämnda förslag yttrat, att komitén, i likhet med Rikets Ständer vid 1853—1854 årens riksdag och förra skogskomitén, ansåge det icke kunna bestridas, att skogsåverkan, betraktad från det bildade omdömet ståndpunkt, icke saknade något af de väsendtliga kännetecken, som utmärkte vanlig tjufnad; och vore komitén öfvertygad, att den tid skulle komma, då skogsåverkan finge samma namn och samma straff, som annat tillgrepp.

Från komiténs beslut i fråga om förslag till straff för åverkan voro, af komiténs sex ledamöter, tre af skiljaktig mening, i det att en ledamot yrkade, att olofligt tillgrepp af träd från annans mark borde anses och bestraffas såsom stöld; och två ledamöter förordade stöldstraffets åsättande för skogsåverkan till större belopp och snatterstraff för mindre åverkan.

Komiténs ordförande, hvilkens röst vid voteringen ansågs afgörande, har väl bidragit till komiténs omförmälda beslut, men i afgifven reservation framhållit, hurusom han *endast af den anledning*, att komiténs uppdrag varit inskränkt till en del af landet, funnit sig nödsakad biträda förslaget, att tillgrepp af växande träd fortfarande skulle såsom åverkan anses och bestraffas; och att han, derest uppdraget omfattat hela landets skogsförhållanden, ej skulle tvekat att lemna sin röst till ett förslag, hvarigenom tillgrepp af annans växande skog hänfördes till samma art af brott samt bestraffades lika med annan tjufnad. Till stöd för denna åsigt anförde han, bland annat, att, om anledningen till skogsåverkansbrotten inom de norrländska provinserna under förra tider hufvudsakligen varit befolkningens inrotade vana att, utan betänkande, anlita skogen och att betrakta kronans skogar nästan såsom gemensam egendom, detta numera icke kunde anses vara händelsen. Sedan afvittringen till stor del afslutats, skogstillgångarne inom vidsträcktare trakter kämbart medtagits och uppmärksam omvårdnad numera egnades kronans skogar, saknade befolkningen ingalunda kännedom och medvetande hvarken om skogens värde och betydelsen af eganderätten till densamma eller om villfarelsen i forna tiders uppfattning, att kronans skogar kunde af enskilde till deras personliga gagn saklöst anlitas. Andra skäl måste således förefinnas till skogsåverkningarnes fortgång. Det förekomme sannolikt, att dessa vore att finna dels i skogsprodukternas på senare tider vunna större begärlighet

i förening med deras småningom förhöjda, förr ej anade värde; och dels i det föga afskräckande, som nuvarande straffbestämmelser för skogsåverkan enligt folkuppfattningen innebure, helst den del af befolkningen, som vanligen beginge dylikt brott, mera allmänt saknade tillgång till gäldandet af det bötesbelopp, hvarmed brottet försonades; samt det sätt, hvarpå böterna aftjenades, hvarken ansåges afskräckande eller medförde något egentligt lidande. Att fruktan för det straff, hvartill skogsåverkaren efter nu gällande lag gjorde sig förfallen, ej afhölle honom från brottets begående eller förnyande, ville synas deraf, att just i de trakter, der, under senare tider, de flesta blifvit sakfälda för dylika brott, åverkningarne icke blott fortgått, utan tvärt om, så länge de åverkade skogsalstren hos affärsmännen bibehållit sin begärlighet, än vidare tilltagit, hvilket förhållande påtagligen till en viss grad härledde sig derifrån, att straffet, efter hvad sakfälda brottslingar jemväl ofta erkände, icke innebure något afskräckande från brottet, hvilket i sådana fall som dessa ingalunda härledde sig från öfverilning eller förhastande, utan vore frukten af fullkomligt lugn besinning. Att åverkansbrottet ej ansåges så vanärande eller för det medborgerliga anseendet förringande, som annat olofligt tillgrepp, härledde sig helt naturligt från den mildare straffart, hvarmed förstberörda brott i jämförelse med det senare försonades; och så länge denna olikhet i straffbestämmelserna qvarstode för dessa begge brott, som till sin natur vore hvarandra alldeles lika, vore sannolikt icke att förvänta, att skogsåverkningarne skulle i folkmedvetandet uppfattas till sin rätta betydelse.

En af reservanterne, som var skogstjensteman i Norrland, har i sin reservation anført, att skogsåverkningarne vore icke allenast de största stölder, som i riket egde rum, utan äfven de förderfligaste. I afseende på penningvärdet vore sannolikt alla de stölder, som tillsammans inom hela riket föröfvades, af långt mindre betydenhet, än den olofliga åverkan af timmerträd, som i Norrlands skogar egde rum. Genom vanlig stöld kunde hvarken ett landskaps välstånd undergrävas eller dess klimat förvärras, så att det blefve obeboeligt, men detta vore deremot att befara af åverkningarne, sedan dessa blifvit så allmänna och tagit sådan fart, som i de tvänne nordligaste länen vore händelsen. Dessa skogsstölder, i den skala de fortginge, tillintetgjorde till och med sjelfva möjligheten af en ordnad skogshushållning. Åverkaren förstörde nemligen så grundligt alla beräkningar och planer, som för en ordnad hushållning kunde uppgöras, att de ej kunde följas ett enda år, än mindre en längre tid. Och det vore helt naturligt, att då skogsåverkningarne i en del revier vissa år flerdubbelt öfverstigit den lagliga afverkningen,

och då åverkaren aldrig fälde något träd, som på minsta sätt vore skadadt, de friska träden snart nog skulle totalt försvinna och den gröfre skogen endast bestå af utgamla och skadade träd.

Vid 1874 års riksdag bragtes frågan om skogsåverkans bestraffande såsom tjufnadsbrott ånyo under pröfning genom två särskilda, i sådan syftning afgifna motioner, hvilka öfverlemnades till det Särskilda Utskott, Riksdagen tillsatte för behandling af alla de förslag, som afsågo åtgärder för befrämjande af förbättrad skogshushållning och förekommande af skogsbrist. I det utlåtande, nämnda Utskott afgaf, yttrades bland annat, att enligt Utskottets åsigt den tidpunkt vore inne, då skogsåverkan, om den vore af svårare art, men icke eljest, borde förklaras vara tjufnad. Enär Utskottet icke kunde finna beskaffenheten af det åverkade, utan hänsyn till värdet, böra bestämma brottets art; och enär strafflagen, i likhet med 1734 års lag, faststälde ett visst belopp af det tillgripnas värde såsom gräns emellan tillgrepp af ringare och större straffbarhet, och bibehölle för ringare tillgrepp icke blott särskild benämning, utan ock väsendtligen ringare straffpåföljd, ansåg Utskottet, med tillämpning af hufvudsakligen enahanda grundsats vid bestämmande af gränsen emellan det tillgrepp, som fortfarande borde anses såsom åverkan, och det, som borde hänföras till tjufnadsbrott, lämpligt föreslå, att, der värdet af det tillgripna öfverstege fem riksdaler, tillgreppet skulle betraktas såsom stöld eller snatteri, men i annat fall såsom åverkan. Dock skulle, såsom Utskottet uttrycker sig, i afseende på tillgrepp af skogsalster, skilnaden emellan tjufnadsbrott och åverkan bestå hufvudsakligen i lamnet och deri, att det senare brottet, hädanefter likasom hittills, ej skulle kunna, der det endast förnärmade enskild persons rätt, åtalas af annan än målsegande. I öfverensstämmelse härmed föreslog Utskottet, att hvar som oloffligen fälde träd, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillegna, eller af växande träd toge ris, gren, näfver, bark, löf, bast, ollon eller nötter, eller oloffligen tillgrepe vindfälle eller annat sådant, som ej till bruk upphugget eller beredt vore, skulle, der värdet ginge öfver fem riksdaler, straffas för snatteri eller stöld, men att, om värdet ej öfverstege detta belopp, skulle brottet fortfarande såsom åverkan bestraffas.

Detta utlåtande blef af begge Kamrarne återremitteradt till Särskilda Utskottet, som uti nytt betänkande, hvilket i anledning deraf afgafs, sade sig af den diskussion i ämnet, som i Kamrarne egt rum, hafva inhemtat, att det återremitterade förslagets syftsmål rönt erkännande af nästan alla, som i saken sig yttrat; men att, i fråga om bestämmande af gränsen emellan det tillgrepp, som borde hänföras till

tjufnadsbrott, och det, som fortfarande borde anses såsom åverkan, meningarne visat sig temligen skilda. Så hade inom *Första Kammaren* blifvit anmärkt, att, om än värdet af det tillgripna finge anses utgöra gränsen emellan dessa arter af tillgrepp, det belopp Utskottet föreslagit såsom gräns vore allt för högt tilltaget. Å andra sidan hade de fleste talare inom *Första Kammaren* ansett hvarje tillgrepp af växande träd eller delar deraf böra förklaras för stöld eller snatteri, och deremot tillgrepp af skogens döda alster böra, utan hänsyn till värdet, bibehålla karakteren af åverkan. Inom *Andra Kammaren* åter hade flertalet af dem, som yttrat sig, yrkat bifall till Utskottets förslag; dock hade äfven inom denna Kammare den mening blifvit uttalad, att tillgrepp af växande träd väl borde göras till stöld eller snatteri, men att den allmänna rättskänslan icke kräfde, att den, som tillgrepe vindfällen, torrt ris, grenar, ollon, nötter m. m. dylikt, skulle kunna stämplas såsom en vanfrejdad brottsling. Då häraf framginge, att enighet i sjelfva hufvudfrågan inom begge Kamrarne förefunnes, ehuru meningsskiljaktigheter uppstått i afseende på sättet för dess lösning, hade Utskottet funnit sig manadt att framlägga ett förmedlingsförslag, som, med någon uppoffring af enskilda åsikter i mindre väsendtliga delar, kunde hafva utsigt vinna begge Kamrarnes bifall. Enligt detta förslag skulle såsom *allmän regel stadgas, att olofligt tillgrepp af träd eller något deraf skulle anses såsom stöld eller snatteri*; från hvilken regel dock skulle undantagas de fall, då någon antingen tillgrepe torrt vindfälle eller annat, som ej kunde hänföras till växande träd eller delar deraf, eller ock af den växande skogen toge något, som vore af så ringa värde, att tillgreppet svårigen kunde anses hafva skett af vinstbegär. I sistnämnda hänseende hemställde Utskottet, att tillgrepp af växande träd eller delar deraf, då värdet deraf ej öfverstege en riksdaler, icke borde såsom tjufnadsbrott anses. Att till samma kategori hänföra tillgrepp af så väl det växande trädet, som vindfäldt men ej torrt träd fann Utskottet lämpligt dels till större skydd mot tillgrepp af kullblåsta, friska träd, helst egaren ofta först efter någon tid kunde vara i tillfälle att låta dem till bruk upphugga och bereda, dels ock af det skäl, att största svårighet skulle möta att afgöra huruvida virke, som af den brottslige innehades, vore taget af kullblåst träd, eller af sådant, som vid tillgreppet varit på rot stående, hvaremot i de flesta fall utan svårighet, genom undersökning af virket, borde kunna utrönas, huruvida tillgreppet skett af frisk eller af torr skog. I enlighet härmed innefattade Utskottets betänkande förslag till ändring i strafflagen i den syftning, bland annat, att om någon å skog eller mark, deri han ej egde del, och den han ej innehade, eller

egde rätt att nyttja, olofligen, i uppsåt att det sig eller annan tillegna, *fälde eller annorledes tillgrepe träd eller något deraf, det skulle såsom stöld eller snatteri anses*; dock med undantag, dels att tillgreppet skulle såsom åverkan fortfarande betraktas, ej mindre om *värdet* af det tillgripna ej ginge öfver en riksdaler, än äfven, oansedt värdet stege högre, i händelse *föremålet* för tillgreppet vore vindfälle, gren, ris eller annat sådant, som vore torrt och ej till bruk upphugget och beredt, ollon eller nötter, dels ock att den, som under färd å annans skog eller mark blefve för skada å resetyg eller af annat ofall nödgad taga skogsalster, skulle ersätta skadan, men vara från straff fri.

Detta lagförslag blef af Riksdagen antaget och anmäldes, i underdånig skrifvelse den 20 Maj 1874, till Kongl. Maj:ts godkännande. Vid granskning af förslaget anmärktes emellertid i Högsta Domstolen, förutom åtskilliga redaktionsfel, bland annat, dels att skilnaden emellan torra och icke torra vindfallen vore såsom objektiv bestämning för mycket osäker och sväfvande, för att kunna i lag upptagas såsom skilnad emellan olika brott, af hvilka det ena, men icke det andra, skulle medföra vanfrejd, dels ock att stadgandet om strafflöshet för den, som för skada å resetyg eller annat ofall nödgades taga skogsalster å annans mark, vore olämpligt och derjemte skulle i tillämpningen medföra särdeles stora svårigheter, då härvid måste bedömas så väl tillvaron och graden af behovet, som ock till hvilken utsträckning skogsalster behöft tillgripas för behovets tillfredsställande; och Kongl. Maj:t förklarade härefter, i skrifvelse den 9 Januari innevarande år, att berörda författningsförslag icke kunde af Kongl. Maj:t bifallas.

De åsikter i ämnet, som sålunda vid sistlidna riksmöte blifvit af representationen uttalade, hafva emellertid föranledt Kongl. Maj:t att till Riksdagens antagande framställa ifrågavarande nådiga proposition, hvars hufvudgrunder äro, att olofligt tillgrepp af växande träd eller delar deraf skall, der värdet går öfver femton riksdaler, straffas såsom stöld, men i annat fall fortfarande såsom åverkan betraktas; samt att dylikt tillgrepp af hvarje slags vindfälle eller annat sådant, som ej till bruk upphugget och beredt är, skall, såsom hittills, till åverkansbrott hänföras.

Det har ofta blifvit sagdt, att strafflagarne i allmänhet kunna betraktas såsom mätare på folkens kulturtillstånd; och vid en blick tillbaka på lagstiftningens gång erhåller man äfven vittnesbörd härom.

Lagarne måste ock, derest de skola motsvara sitt ändamål, derest de skola aktas såsom uttryck af det rätta, lämpas efter folkens uppfattning om hvad som är rätt. Men det är lifvets stora lag uti naturen och inom samhällena, att ständigt föryngras och utvecklas; och derfor kan ej heller stillestånd i lagstiftningen ega rum. I den mån tänkesätt och seder förändras samt nya förhållanden uppkomma, bör jemväl lagstiftningsarbetet, för att hålla jemna steg med civilisationen, oafåtligen fortgå. Detta arbete blir dock alltid desto svårare, ju ömtåligare de punkter äro, hvilka lagstiftaren har att beröra; och derfor hörer hvarje mera genomgripande reform i brottmålslagstiftningen till en af hans svårösta uppgifter.

Det är en sådan reform i fråga om ansvarsbestämmelserna för olofligt tillgrepp af skogsalster, som med förevarande nådiga proposition åsyftas. Denna reform har, på sätt af det ofvan anförda framgår, sedan mer än fyratio år tillbaka varit förberedd ej allenast i tänkesätten, utan äfven i lagstiftningen. Man har väl i allmänhet varit ense derom, att tillgrepp af skog vore till sin natur att hänföra till tjufnadsbrott; men man har tvekat, huruvida den på fordna förhållanden grundade uppfattning i denna fråga borde i lagstiftningen bibehållas, och huruvida rättsmedvetandet ännu vore moget för en lagförändring, stödd på omförmälda åsigt om skogsåverkans karakter af tjufnad.

I fråga om den tidpunkt, då en sådan mogenhet i allmänhet bör anses förefinnas, torde den ofta åberopade rättsregeln, att lagar, som ej ega motsvarighet i det allmänna rättsmedvetandet, ej böra stiftas, icke rätteligen kunna annorlunda tydas, än att, derest en mot gällande lag stridande uppfattning af ett brotts natur börjat i någon mån i folkmedvetandet vinna insteg, det desto hellre bör tillkomma lagstiftaren att ingripa till detta folkmedvetandes utbildande och bringande till klarhet, som lagstiftningsåtgärdens inskränkande till allenast de fall, der ett fullt utbildadt folkmedvetande redan funnes, dels skulle, i alldeles motsatt riktning, leda derhän, att den bestående lagens falska stämpel på brottet komme att motverka rättskänslans utveckling, dels ock, om icke denna utveckling genom en sådan hämsko omöjliggjordes, hafva till följd, att lagen komme att småningom förlora det stöd i folkets rättskänsla, dess helgd oundgängligen kräfver, och omsider, så att säga, öfverleva sig sjelf.

Då den småningom fortgångna stegringen af priset på skogsprodukter i förening med de omfattande åtgärder för skogens fredande, återväxt och odling, som under senare tider blifvit vidtagna, synes kunna förutsättas hafva bibringat folket en lefvande insigt om skogens

värde och betydelse för landet; då en sådan insigt i sig innefattar upphäfvandet af den grund, hvarpå den äldre föreställningen om tillgrepp af skog såsom ett intrång i nyttjanderätten hvilar, och dermed innebär fröet till uppfattningen om skogsåverkan såsom ett väsendtligt ingrepp i eganderätten; då vidare en lagförändring, stödd på sådan grund, blifvit genom tid efter annan skärpta straffbestämmelser för skogsåverkan förmedlad; och då slutligen och framför allt äfven torde vara allmänt erkänt, hvad folkets ombud vid flera föregående riksmöten jemväl förklarar, att känslan af skogstjufnadens nesliga natur redan hos folket vaknat; samt det anmärkta förhållande, att sådan tjufnad icke vore enligt folkmedvetandet förenad med en så stor vanfrejd som annat dylikt brott, enligt Utskottets mening, icke har sin grund uti folkets bristande kännedom om skogstjufnadens karakter, utan deri att den redan vaknade medvetenheten derom icke ännu vunnit stöd i lagens oförtydbara ord, anser Utskottet otvifvelaktigt, att svenska folkets rättskänsla numera påkallar en lagförändring, hvarigenom skogsåverkan, der den innefattar olofligt tillgrepp, äfven förklaras vara tjufnad.

I afseende derefter på sättet för en sådan lagförändrings genomförande, är väl å ena sidan ovedersägligt, att lagstiftaren med hänsyn till bestående förhållanden bör dervid förfara varsamt, men han torde å andra sidan icke af sakens konventionela natur böra låta sig förledas till sådana eftergifter, att, genom åsidosättande af system i lagstiftningen, antingen ett af dess syftsmål, rättsbegreppens utbildande, genom dessas förvirrande förfelas, eller lagbuden i sin tillämpning leda till sådana oegentligheter, att folkets rättskänsla såras.

Vid den granskning Utskottet i detta hänseende egnat lagförslaget, har Utskottet i främsta rummet fäst uppmarksamhet på den karaktterskilnad emellan tjufnadsbrott och åverkan, som enligt förslaget skulle bestå allenast i ett visst egendomsvärde af det tillgripna.

Såsom stöd för en sådan karaktersskilnad torde åberopas den likartade gräns, som redan i lagen förefinnes emellan stöld och snatteri. Den objektiva skadan har visserligen i vår brottmålslagstiftning spelat en vigtig rol; och densamma måste ock, såsom brottets manifestation i det yttre, vid bestämmandet af straff utöfva stort inflytande; men denna skada, denna brottets mången gång tillfälliga följd, bör dock icke tillmätas sådan vigt, att den må få utgöra skilnad emellan förbrytelser af olika karakter. Egendomsvärdet af det tillgripna, såsom gräns emellan stöld och snatteri, innefattar ej en sådan karaktersskilnad, utan är att anse endast såsom en artbestämning inom samma klass af brott, nemligen tjufnadsbrotten, hvilka sedan uråldriga tider af

allmänna tänkesättet stämplats med vanära. Att åter, på sätt lagförslaget åsyftar, med afseende blott på en viss värdesiffra af det tillgripna, uppdraga gränsen emellan tvänne brott af olika slag, af hvilka det ena skulle medföra vanfrejd, det andra icke, det ena skulle anses innefatta ingrepp i eganderätten, det andra i nyttjanderätten till fast egendom, anser Utskottet principiellt oriktigt och torde derjemte, långt ifrån att, såsom man med lagen afser, bibringa folket klarhet i uppfattningen af skogstjufnadens karakter, snarare bidraga till en farlig förvirring af rättsbegreppen derutinnan.

Genom en så osäker och sväfvande gräns emellan två till sitt väsen skilda brott skulle ock enligt sakens natur lagstiftningens enhet i betänklig grad rubbas; och Utskottet anser sig i detta hänseende böra påpeka några af de oegentligheter och svårigheter, som af lagförändringens tillämpning skulle vållas.

I 20 Kap. 12 § strafflagen stadgas, att den, som under en lagföring varder förvunnen till flera snatteribrott, skall, der det tillgripnas sammanlagda värde öfverstiger femton riksdaler, straffas för stöld; men detta stadgande skulle dock icke blifva på tillgrepp af skog tillämpligt. Sålunda, oansedt ett tillgrepp af skogsälster till värde af femton riksdaler ingalunda är obetydligt, skulle dock upprepade sådana tillgrepp icke anses annorlunda än såsom särskilda åverkansbrott, under det å andra sidan den, som blefve förvunnen att hafva vid ett enda tillfälle tillgripit skog till värde, som med allenast några öre öfverstege nämnda belopp, komme att på en gång drabbas af tjufnadens vanheder. Häraf skulle ock följa, att på mindre skogrika trakter, hvarest medvetandet om skogstjufnadens nesliga karakter kan antagas företrädesvis vara vaket, men tillgrepp af skog till vidsträcktare omfång i allmänhet icke torde förekomma, den ifrågasatta lagen skulle blifva utan någon egentlig betydelse.

Vidare kunde lagförändringen i sin tillämpning mot dem, som förut varit för stöld straffade, leda till högsta orättvisa, i det den uppställda värdesiffran äfven härvid komme att på straffet utöfva inflytande, under det nu gällande lag för sådana fall icke tillmäter värdet af det tillgripna någon betydelse. Så skulle t. ex. två i afseende på förut undergången bestraffning för tjufnad likstälde brottslingar, hvilka begge tillgripit skog, den ene till ett värde af femton riksdaler och den andre till något derutöfver, kunna straffas, den förre för åverkan möjligen endast med böter och den senare för itererad stöld till flera års straffarbete.

Slutligen synes af den omständighet, att tjufnadsbrott, men icke

åverkan, är underkastadt allmänt åtal, den stora olägenhet af lagförändringen uppkomma, att, då skilnaden emellan berörda brott skulle bestå allenast i egendomsvärdet af det tillgripna, men någon säker uppskattning af detta värde icke kunde förr än vid vederbörlig domstol åvägbringas, allmänna åklagaren i många fall skulle komma att befinna sig i den brydsamma belägenhet, att han icke kunde afgöra, huruvida ett begånget skogsåverkningsbrott skulle höra under hans beifran eller icke.

Då det tillgrepp af skog, som enligt den ifrågasatta lagen skulle vara tjufnad, och det, som borde fortfarande såsom åverkan anses, icke äro genom några i objektivt hänseende olika kännemärken från hvarandra åtskilda, utan deras hänförlighet till den ena eller den andra kategorien är uteslutande beroende af en efter tillgreppet företagen, på domstolens subjektiva uppfattning grundad värdeberäkning af det tillgripna, synes äfven rättskänslans sårande vara att befara deraf, att i många fall icke ens gerningsmannen sjelf skulle kunna bedöma sin förbrytelses karakter att efter lagen vara af vanhederlig eller icke vanhederlig beskaffenhet.

Dessa anmärkningar, hvilkas befogenhet icke torde kunna förnekas, träffa i mer eller mindre mån alla försök att medelst ett visst egendomsvärde af det tillgripna uppdraga en konventionel gräns emellan två till sin natur så väsentligt skilda brott, som tjufnad och åverkan; och i följd häraf finner Utskottet jemväl denna gräns böra uteslutande efter objektiva grunder bestämmas.

Vid valet af dessa grunder har Utskottet, i afseende på den växande skogens alster, ansett sig böra, i öfverensstämmelse med sistförflutna Riksdags i ämnet fattade beslut, föreslå, att såsom allmän regel borde stadgas, att tillgrepp af växande träd eller något deraf skulle anses såsom stöld eller snatteri; och att från denna regel undantag skulle göras allenast för tillgrepp af ollon eller nötter, som fortfarande borde såsom åverkan betraktas.

I enlighet med de åsigter, som under nästlidna riksdag temligen allmänt uttalade sig derom, att tillgrepp af skogens så kallade döda alster borde bibehålla karakteren af åverkan; och då, på sätt Högsta Domstolen vid granskning af samma riksdags författningsförslag i ämnet anmärkt, skilnaden emellan torra och icke torra vindfällen synes såsom objektiv bestämning för mycket osäker för att kunna i lag upptagas såsom skilnad emellan olika brott, finner Utskottet lämpligt att, såsom den nådiga propositionen jemväl innehåller, hemställa, det må tillgrepp

af alla slags vindfällen eller annat sådant, som ej till bruk upphugget och beredt är, fortfarande såsom åverkan bestraffas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, och då någon hufvudsaklig förändring af den i Kongl. Maj:ts proposition föreslagna lydelse af 3 § i 24 Kap. strafflagen icke, oaktadt den af Utskottet tillstyrkta lydelse af 2 § i 20 Kap., syntes Utskottet erforderlig, enär förstnämnde § ändock skulle komma att ega tillämpning på den, som å skog eller mark, deri han egde del eller den han innehade eller egde rätt att nyttja, föröfvade oloflig åverkan, får Utskottet vördsamt hemställa,

att Riksdagen, med förklarande att föreliggande nådiga proposition icke kan i oförändradt skick bifallas, måtte för sin del besluta en författning så lydande:

»Häri genom förordnas, att 1, 2 och 16 §§ i 20 kapitlet samt 3 och 4 §§ i 24 kapitlet strafflagen skola erhålla följande förändrade lydelse:

20 KAPITLET.

§ 1. Hvar, som stjälar gods eller penningar öfver femton riksdaler, dömes, för stöld, till straffarbete i högst sex månader, der ej annorledes här nedan stadgadt är.

Går värdet ej öfver femton riksdaler, och är gerringen ej utmärkt med sådan omständighet, att den ändock, efter ty i 7, 10 eller 12 § sägs, för stöld anses skall, då kallas den snatteri; och vare straffet derå böter, högst ett hundra riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.

§ 2. Den, som å skog eller mark, deri han eger del eller den han ej innehafver eller eger rätt att nyttja, olofligen fäller träd, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillegna, eller, i sådant uppsåt, olofligen tager, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf eller bast; varde, ändå att han det icke bortfört, straffad för stöld eller snatteri.

§ 16. Den, som, med vetskap om den olofliga åtkomsten, emottagit, dolt, köpt eller föryttrat något af hvad stulet är, eller besörjt omarbetning eller

förändring deraf, skall med afseende å värdet af det, hvarmed han dylik brottslig befattning tagit, straffas för stöld eller snatteri efter 1 §; vare ock lag som i 10 eller 11 § sägs, der han förut stöld, snatteri, inbrott, rån eller försök dertill begått.

24 KAPITLET.

§ 3. Fäller, syrer eller bläcker man oloffigen träd å annans skog eller mark, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillägna, eller tager oloffigen der växande gräs, torf eller, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf, bast, ollon eller nötter, varde, ehvad han det bortfört eller ej, straffad för åverkan, der ej efter 20 Kapitlet gerningen skall såsom stöld eller snatteri anses; och vare straffet böter, högst ett tusen riksdaler, eller fängelse i högst sex månader. Äro omständigheterna synnerligen försvårande; då må till straffarbete i högst ett år dömas.

§ 4. Tager man oloffigen vindfälle eller annat sådant, som ej till bruk upphugget eller beredt är; straffes med böter eller fängelse i högst sex månader.

Stockholm den 24 Mars 1875.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

Reservationer:

af Herr Grefve *Sparre*: »I hufvudsaken ense med Utskottets majoritet, skiljer jag mig från densamma, beträffande *förslaget*s innehåll, endast i så måtto, att, då Utskottet lika med nu gällande lag bibehåller benämningen af och straffet för *åverkan* för tillgrepp af *växande gräs, torf, ollon eller nötter*, jag anser under samma kategori böra hänföras tillgrepp af *ris, gren och löf*, hvilka mindre värdefulla ting vanligen tillgripas icke af vinningslystnad, men af lättssinne i ändamål att gagnas vid eller under högtider pryda hemmet; jag befarar nemligen, att om dessa tillgrepp karakteriseras såsom tjufnad, just det skäl emot reformen förefinnes, som oftast anföres, att nemligen allt för många, i sig sjelf mindre tadelvärda, handlingar skulle kunna åtalas såsom tjufnad, och jag har trott mig finna, att det förnämligast är tillgrepp af växande träd, men icke af ris man velat belägga med tjufnadsstraff.

I fråga om *redaktionen* är jag med Herr Ribbing ense, och instämmer således med honom i antagandet af den af lagberedningen uppgjorda redaktion af 20 Kap. 1 och 2 §§, med den modifikation deri, som föreslogs af den ledamot, hvilken tillstyrkte tjufnadsstraff för tillgrepp af »hvad som från fast egendom afsöndras». (Lagberedningens förslag till strafflag, sid. 140.)

Endast i fråga om innehållet af 24 Kap. 3 § om åverkan skiljer jag mig i det afseende från Herr Ribbings förslag, att jag, af redan angifna skäl, anser ris, gren och löf böra bibehållas i denna §, som som sålunda efter mitt förslag skulle få följande lydelse:

24 KAPITLET.

3 §. Syrer eller bläcker man oloffigen träd å annans skog eller mark, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillägna, eller tager oloffigen växande gräs, torf, eller, af växande träd, ris, gren, löf, ollon eller nötter, straffes, ehvad han det bortfört

eller ej, med böter högst ett tusen riksdaler eller fängelse i högst sex månader. Äro omständigheterna synnerligen försvårande, då må till straffarbete i högst ett år dömas.

6 §. Säljer delegare i samfäld skog eller mark derifrån oloffligen bort träd eller del deraf eller annat, som i 3 eller 4 § nämndt är, eller missbrukar han eljest sin rätt i sådan samfällighet, straffes med böter.

7 §. Svedjer brukare eller verkställer torf- eller ljungbränning oloffligen å legd jord, eller gör han derå annan åverkan eller fäller oloffligen växande träd i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillägna, vare lag som i 2, 3 eller 4 § sägs. Säljer han från legd jord bort träd eller del deraf eller annat, som i 3 eller 4 § omtalas, eller öfverträder eljest sin nyttjande rätt, varde straffad efter ty i samma §§ skils.»

af Herr *Ribbing*: »Under det jag i sak instämmer med Utskottet, har jag deremot icke kunnat finna mig vid den redaktion af Kap. 20 §§ 1 och 2 strafflagen, Utskottet, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts nådiga proposition, föreslår. Kap. 24 §§ 3 och 4 stadga uppenbarligen undantag från den allmänna regel angående oloffligt tillgrepp, som innehålles i Kap. 20 §§ 1 och 2, i det de angifva och stadga straff för vissa oloffliga tillgrepp, som *icke* såsom stöld eller snatteri skola anses eller bestraffas. Deraf är då klart, att man i nämnda §§ af Kap. 24 blott behöfver utstryka något af de der uppräknade föremål, för att följden skall blifva, att oloffligt tillgrepp af samma föremål kommer att falla under den allmänna lagbestämningen angående sådant tillgrepp. Den föreslagna nya lydelsen af Kap. 20 § 2 är alltså öfverflödig och redan derföre förkastlig. Men denna nya § 2 är derjemte skadlig: skadlig nemligen såsom förstörande lagens formela korrekthet och riktighet, då med dessa lagens karakterer ej kan stå tillsammans, att sedan i en § en allmän lagbestämning är gifven, en följande § stadgar *detsamma* om *en* art af de handlingar, beträffande hvilka den föregående §:n gäller. Det har såsom skäl för denna föreslagna nya § 2 i Kap. 20 blifvit anfördt, att då genom ändring af Kap. 24 § 3 oloffligt tillgrepp af vissa föremål numera blefve stöld eller snatteri, så borde i

Kap. 20 en § finnas, som påminde om, att så vore händelsen, d. v. s. påminde om, att den nämnda ändringen i Kap. 24 § 3 verkligen vore företagen. Men dylika erinringar om eller, i fall man hellre så vill, förklaringar af hvad lag innehåller, ega uppenbarligen sin plats i kommentar öfver lagen, ej såsom särskilda stadganden i denna sjelf, hvarigenom de snarare äro egnade att åstadkomma förvirring, än reda, i tillämpningen, derigenom att de se ut såsom särskilda stadganden. Om emellertid en dylik erinran i något fall anses nödig eller fördelaktig för större åskådlighets skull, så kan den i lagen införas på ett sådant sätt, att den ofvan påpekade oformligheten och möjliga anledningen till förvirring vid tillämpning af lagen undvikas: på *det* sätt nemligen, att i den §, som utgör den allmänna lagen för ett visst slag af handlingar, införas eller uppgifves *alla* de arter, detta slag omfattar. Det är i enlighet härmed, som, enligt mitt förmenande, § 1 i Kap. 20, i närmaste anslutning till lagberedningens och full öfverensstämmelse med en reservants i densamma förslag lämpligen borde affattas, och § 2, samma Kap., allena med ett ringa tillägg, bibehållas vid sin nuvarande lydelse. I öfverensstämmelse med nu framställda åsigt angående formen för den af Utskottet tillstyrkta lagförändringen, borde vidare ur Kap. 24 § 3 *borttagas* uppräknandet af hvad som hädanefter, oloffigen tillgripet, skulle straffas såsom stöld eller snatteri: en förändring i nämnda §, som tillika har en gifven fördel framför Utskottets förslag till dess lydelse i så måtto, att enligt sistnämnda lydelse, under det §:n stadgar ett undantag från §§ 1 och 2 Kap. 20, den sistnämnda §:n åter i sin ordning framstår såsom undantag från den förstnämnde. Skälet slutligen till ett tillägg i hvardera af §§:na 6 och 7 af 24 Kap., i sammanhang med den föreslagna redaktionen af § 3, torde vara sjelfklart. Enligt hvad sålunda blifvit anfördt skulle lydelsen vara:

20 KAPITLET.

1 §. Tillgriper man oloffigen hvad man vet höra annan till, penningar eller gods, ehvad det är löst, eller genom tillgreppet afsöndras från fast egendom, i uppsåt att sig eller annan det tillegna; och går det öfver 15 riksdaler, dömes, för stöld, till straffarbete i högst 6 månader, der ej annorlunda här nedan stadgadt är, eller gerningen är såsom annat brott efter denna lag straffbar.

2 §. Går värdet ej öfver 15 riksdaler, och är gerningen ej utmärkt med sådan omständighet, att den ändock, efter thy i 7, 10 eller 12 § sägs, för stöld anses skall, eller såsom annat brott efter denna lag straffas; då kallas den snatteri; och vare straffet böter, högst ett hundra riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.

§ 16 af nu gällande lag skulle förblifva oförändrad.

24 KAPITLET.

3 §. Syrer eller bläcker man oloffigen träd å annans skog eller mark, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillegna, eller tager oloffigen der växande gräs, torf eller, af växande träd, ollon eller nötter; straffes, ehvad han det bortfört eller ej, med böter, högst ett tusen riksdaler, eller fängelse i högst sex månader. Äro omständigheterna synnerligen försvårande; då må till straffarbete i högst ett år dömas.

6 §. Säljer delegare i samfäld skog eller mark derifrån oloffigen bort träd eller del deraf, eller något annat af hvad i 3 eller 4 § nämndt är, eller missbrukar han eljest sin rätt i sådan samfällighet; straffes med böter.

7 §. Svedjer brukare eller verkställer torf- eller ljungränning oloffigen å legd jord, eller gör han derå annan åverkan; vare lag, som i 2, 3 eller 4 § sägs. Fäller han der oloffigen träd, i uppsåt att trädet eller något deraf sig eller annan tillegna, eller tager han oloffigen, i sådant uppsåt, af växande träd, ris, gren, näfver, bark, löf eller bast; vare lag samma. Säljer han från legd jord bort något af hvad i 3 eller 4 §, eller näst föregående punkt omtalas, eller öfverträder eljest sin nyttjanderätt; varde straffad efter thy i samma §§ skils.»

af Herr Grefve *Mörner*: »I länder, der skogen har större värde än ännu i Sverige, såsom t. ex. Preussen, skiljes emellan stöld och olofligt tillägnande af skogseffekter, och den i Sverige i enahanda hänseende befintliga skilnaden torde ännu någon tid åtminstone böra bibehållas. För min del får jag således afstyrka den nu i nämnda hänseende föreslagna förändringen.»

af Herr *Caspersson*, som instämt med Herr Grefve *Sparre*.

af Herrar Friherre *Wrede*, *Sundell*, *Afzelius*, *Magnus Jonsson*, *Svanberg* och *Wennérus*: »Då det icke lär bestridas, att lagstiftningen i förevarande ämne i allmänhet bör inom vårt land med stor varsamhet framgå till det åsyftade målet att vinna ökad skydd för eganderätten till skog; då vidare i betraktande tages, att nu är fråga om det första och viktiga steget att bereda tillämpning i lagen åt den ännu långt ifrån allmänt erkända grundsatsen, att skogsåverkan, då den är af svårare art, kan och bör såsom stöld auses och bestraffas; samt då slutligen i den föreliggande Kongl. propositionen, efter frågans förnyade pröfning inom Högsta Domstolen, gränsen för skogsåverkaus införande inom tjufnads-kategorien ansetts böra sättas vid den i lagen bestämda gränsskilnaden mellan stöld och snatteri, eller ett värde öfverstigande »femton riksdaler», och Kongl. Maj:t sålunda synes oss hafva gått så långt i detta afseende, som det allmänna rättsmedvetandet för närvarande högst torde tillstödja; så våga vi på dessa grunder vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte, med afslag å Lag-Utskottets betänkande, antaga Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående ändring i strafflagens stadganden om ansvar för skogsåverkan.»

Herrar Grefve *von Platen* och Grefve *Horn* hafva begärt få antecknad, att de icke i frågans afgörande inom Utskottet deltagit.

Rättelse

uti Lag-Utskottets Utlåtande N:o 9.

Sid. 16, rad. 10 nedifr. *står*: Den, som å skog eller mark, deri han eger del
läs: Den, som å skog eller mark, deri han ej eger del
